

Mākslas fotogrāfa profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – mākslas fotogrāfs.
2. Profesijas kods – 3431 02.

2. Nodarbinātības apraksts

1. profesionālās kvalifikācijas līmenis – piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:

– mākslas fotogrāfs ir kvalificēts speciālists, kurš ir nodarbināts vizuālās mākslas, drukāto un audiovizuālo mediju, interneta un izdevniecību jomā; piedalās vizuālo darbu veidošanā visās jomās, kurās lieto fotogrāfiskus attēlus; darbojoties gan patstāvīgi, gan radošajā komandā kopīgi ar redaktoru, žurnālistu, mākslinieku, stilistu, grimētāju, apgaismotāju, fotosesiju dalībniekiem, atbilstoši radošajai koncepcijai mākslas fotogrāfs piedāvā optimālu vizuālo risinājumu un, izmantojot fotokameru, veic kvalitatīvu uzņemšanas objekta vai subjekta fiksāciju un fotogrāfisko attēlu apstrādi; lietotāja un projektu vadītāja līmenī pārzina foto uzņemšanas un attēlu veidošanas tehniku, kadra kompozīcijas veidošanu, krāsu mācību, apgaismošanas pamatprincipus, izvēlas atbilstošas tehnoloģijas un atbild par attēla gala kvalitāti.

Mākslas fotogrāfs strādā uzņēmumos, kā pašnodarbināta persona vai individuālais komersants.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja profesionāli novērtēt veicamo uzdevumu realizāciju.
2. Spēja uztvert un definēt darba uzdevumu un izvirzītās prasības.
3. Spēja novērtēt realizējamā darba īpatnības.

4. Spēja ņemt vērā tehnoloģiskos un darba vides ierobežojumus un prast izmantot to priekšrocības.

5. Spēja noteikt darba veikšanai nepieciešamo fototehniku, optiku un palīgierīces.

6. Spēja strādāt patstāvīgi un radošā komandā.

7. Spēja piedāvāt veicamā darba optimālo risinājumu.

8. Spēja argumentēt savu viedokli.

9. Spēja piedalīties lēmumu pieņemšanā un izpildīšanā atbilstoši darbības plānam.

10. Spēja organizēt, izmantot un uzturēt drošu un stabilu darba vidi.

11. Spēja nodrošināt kvalitatīvu foto materiālu pēcapstrādi.

12. Spēja veikt atbilstošu un drošu uzņemto foto materiālu arhivēšanu.

13. Spēja pielietot kvalitātes kontroles metodes.

14. Spēja adekvāti rīkoties projekta problēmsituācijās un laikus pieņemt nepieciešamos lēmumus.

15. Spēja ievākt un apkopot nepieciešamo profesionālo informāciju un sekot nozares aktualitātēm.

16. Spēja vadīt projektus, kas saistīti ar foto nozari.

17. Spēja veikt zinātniski pētniecisko darbu foto nozarē.

18. Spēja sadarboties ar citu radošo profesiju pārstāvjiem.

19. Spēja ievērot profesionālās ētikas normas, autortiesību un masu mediju jomu reglamentējošus dokumentus.

20. Spēja nodrošināt vides, darba aizsardzības un ugunsdrošības jomas normatīvo aktu prasības.

21. Spēja sazināties valsts valodā un divās svešvalodās.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Plānot un organizēt savu darbu atbilstoši uzdevumam.
2. Organizēt savu un sadarbības partneru darbu un darba vietu.
3. Veidot sadarbību ar projektā iesaistītajiem tehnoloģisko iekārtu speciālistiem.
4. Pārzināt galvenos fotoaparātu veidus un to tehniskās iespējas.
5. Pārzināt dažādus fototehnoloģiju veidus un to specifiku.
6. Pārzināt dažādu apgaismošanas ierīču īpašības.
7. Prast sastādīt dažādas apgaismošanas shēmas.
8. Pārzināt radošā procesa psiholoģiju.
9. Pārzināt projektu vadības pamatprincipus.
10. Pārzināt kadra kompozīcijas pamatprincipus.
11. Izprast foto estētiku.
12. Izprast dokumentālā un mākslas video darbu specifiku.
13. Izprast mākslinieciskā tēla veidošanas pamatprincipus.
14. Pārzināt zinātniskās izpētes metodes.
15. Izprast audiovizuālās nozares specifiku.
16. Izprast dažādu mediju darba specifiku.
17. Orientēties attēla izgatavošanas un materiālu apstrādes tehnoloģijās.
18. Mērīt darba objektā apgaismojuma ekspozīciju.
19. Pārzināt fotogrāfa palīgtehniku un tās iespējas un pielietot to.
20. Lietot racionālus un radošus darba paņēmienus.

21. Orientēties foto tehnoloģiju tehniskajā dokumentācijā.
22. Lietot foto nozares standartus un simboliku.
23. Pielietot praksē teorētiskās zināšanas.
24. Sastādīt un noformēt lietišķos dokumentus.
25. Pārvaldīt valsts valodu.
26. Pārvaldīt divas svešvalodas saziņas līmenī.
27. Ievērot elektrodrošību.
28. Ievērot ugunsdrošību.
29. Ievērot darba aizsardzības prasības.
30. Sniegt pirmo palīdzību.
31. Pārzināt darba ergonomiku.
32. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un divās svešvalodās.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. radošā darba analīze un kritika;
 - 1.2. zinātniskās pētījumu metodes;
 - 1.3. autortiesības;
 - 1.4. komercdarbības pamati;
 - 1.5. prezentācijas pamati.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
 - 2.1. vispārējā kultūras vēsture un teorija;
 - 2.2. mākslas vēsture un teorija;
 - 2.3. teātra vēstures pamati;
 - 2.4. literatūras vēstures pamati;
 - 2.5. foto, kino un televīzijas vēsture;

- 2.6. filozofija;
- 2.7. dokumentālā un aktierkino estētika;
- 2.8. mūsdienu audiovizuālie mediji;
- 2.9. tēlotāja māksla;
- 2.10. video estētika;
- 2.11. vizuālās montāžas principi;
- 2.12. audiovizuālo darbu režijas pamati;
- 2.13. televīzijas scenārija izveides pamati;
- 2.14. žurnālistikas pamati;
- 2.15. projektu vadība un producēšana;
- 2.16. darba tiesiskās attiecības;
- 2.17. profesionālie termini valsts valodā un divās svešvalodās.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. tēla psiholoģija;
- 3.2. radošā procesa psiholoģija;
- 3.3. semantika un semiotika;
- 3.4. darbs komandā;
- 3.5. foto estētika;
- 3.6. attēla grafiskā rediģēšana;
- 3.7. vizuālo tehnoloģiju pamati;
- 3.8. interneta tehnoloģiju pamati;
- 3.9. apgaismošanas principi;
- 3.10. profesionālais fotogrāfa darbs;
- 3.11. personības izaugsmes metodoloģija;
- 3.12. valsts valoda;
- 3.13. divas svešvalodas saziņas līmenī;
- 3.14. vides aizsardzība;
- 3.15. darba aizsardzība;
- 3.16. ergonomika.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Iepazīšanās ar potenciālo darba jomu, kā arī aktuālu ideju inspirēšana.	1.1. regulāri palielināt savu kompetenci tematikā, kurā mākslas fotogrāfs specializējas; 1.2. sekot līdzi jaunākajām tendencēm foto jomas attīstībā; 1.4. uzkrāt informāciju par veicamo darbu, tā specifiku un īpatnībām; 1.5. atbilstoši potenciālā darba specifikai fiksēt un piedāvāt idejas, kas varētu būt noderīgas fotodarbu veidošanai.
2. Atbilstoša tehnoloģiskā risinājuma izvēlēšanās.	2.1. iepazīties ar konkrēto darba uzdevumu vai patstāvīgi pieņemt lēmumu par fotogrāfisko darbu izveidi; 2.2. novērtēt topošā vizuālā darba vai pasākuma specifiku un īpatnības; 2.3. izvēlēties atbilstošu foto aparāturu un materiālus; 2.4. izvēlēties atbilstošu tehnoloģisko risinājumu;
3. Iepazīšanās ar uzņemšanas objektu un apstākļiem.	3.1. novērtēt objekta izvietojumu un blakus faktorus; 3.2. novērtēt objekta apgaismojumu; 3.3. izplānot optimālu objekta izgaismošanas risinājumu; 3.4. izplānot optimālo foto, apgaismošanas un palīgtehnikas izvietojumu objektā; 3.5. nepieciešamības gadījumā, veikt izmaiņas uzņemšanas vietā.
4. Foto uzņemšana.	4.1. izvēlēties optimālos skatu punktus; 4.2. izvēlēties atbilstošu kompozicionālo risinājumu un paņēmienu; 4.3. nokoriģēt papildus apgaismes objektu izvietojumu; 4.3. noteikt ekspozīciju; 4.4. veikt fotosesiju.
5. Foto attēlu pirmapstrādes veikšana.	5.1. organizēt foto materiālu apstrādi; 5.2. veikt foto materiālu sākotnējo atlasīšanu; 5.3. organizēt foto materiālu skenēšanu, lejupielādēšanu;

	<p>5.4.organizēt foto materiālu glabāšanu un arhivēšanu;</p> <p>5.5.kontrolēt fotogrāfiskā materiāla kvalitāti elektroniskā formā;</p> <p>5.6.veikt nepieciešamās tehniskās korekcijas elektroniskā formā.</p>
6. Fotogrāfiju izgatavošana un materiālu sagatavošana iespiešanai vai drukai.	<p>6.1.izvēlēties atbilstošu tehnoloģiju attēla izgatavošanai;</p> <p>6.2.organizēt attēla izgatavošanu;</p> <p>6.3.kontrolēt izgatavotā attēla kvalitāti.</p>
7. Darba drošības ievērošana.	<p>7.1.izpildīt darba drošības noteikumus;</p> <p>7.2.ievērot tehnikas ekspluatācijas noteikumus.</p>

Mākslas fotogrāfa profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- Jānis Holšteins – Starptautiskās praktiskās psiholoģijas augstskola, studiju programmas „Audiovizuālā māksla” direktors, lektors;
- Santa Hulzinga – Starptautiskās praktiskās psiholoģijas augstskola, lektore, fotogrāfe;
- Zigurds Bilzonis – Latvijas Fotoakadēmijas lektors, mākslas kritiķis, fotogrāfs;
- Jānis Rēdlihs – Neatkarīgais teātris „Kabata”, režisors, televīzijas raidījumu cikla „Cilvēks” režisors, operators;
- Jānis Mihailovs – Dr.Psihol.,Starptautiskās praktiskās psiholoģijas augstskola, valdes loceklis.

Mākslas fotogrāfa profesijas standarta eksperti:

- S.Zvidriņa – Kultūras ministrija, valsts sekretāre;
- M.Heimrāts – Latvijas Mākslinieku savienība, prezidents.